

Monumentnummer*: 521216

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82658/93

Woonplaats* Tilburg
Gemeente* Tilburg
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Tilburg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Tilburg
Sectie* M
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9194

Omschrijving**

Inleiding

Het WOONHUIS met ATELIER werd gebouwd in 1903 voor en door architect Jan van der Valk in Art Nouveaustijl. Het architectenbureau was gevestigd in het souterrain. Het pand maakt deel uit van een gevelwand in de binnenstad.

Omschrijving

Het vierlaagse pand heeft een plat dak met schild aan de voorzijde, waarop rode muldenpannen. De gevel is opgetrokken uit machinale baksteen en heeft een hoog uit blokken hardsteen bestaand basement.

Het pand is opgesplitst in twee gevelvlakken. Het linkergedeelte is tamelijk vlak uitgewerkt en benadrukt de horizontale lijn. Het rechtergedeelte accentueert de verticale lijn en heeft meer reliëf. De entree bevindt zich geheel links. Aan weerskanten van de hardstenen traptreden een getoogd kelderraampje, op de trap een eenvoudige vrijstaande schoenschraper. De eikenhouten paneeluur is voorzien van een smeedijzeren sierrooster en een glas-in-lood raam dat een spin in haar web verbeeldt. Hiernaast zijramen en hardstenen stijlen die zich welven tot schoren voor de luifel, gedekt met leien in Maasdekking. Hierboven bevindt zich een hoog getoogd bovenlicht met glas-in-lood. Afgebeeld zijn gestileerde pelikanen, een krans met passer en driehoek als symbolen van de architect. Het souterrain bevat een breed meerdelig venster onder een stalen profielbalk met siernagels. Op de bel-etage twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

getoogde schuifvensters. De hardstenen vensterdorpels zijn voorzien van een decoratief afvoergootje in het midden. De speklaag ter hoogte van de vensterdorpels werkt als horizontale verbinding tussen beide geveldelen van het pand. De bovenlichten zijn ingevuld met glas-in-lood landschappen. Alle vensters zijn voorzien van hardstenen aanzetstenen. De verdieping hierboven heeft een langgerekt balkon met een smeedijzeren balustrade, sierstaven en omranding in geometrische Jugendstil. In het midden dubbele balkondeuren, aan weerskanten schuifvensters. Driedelige bovenlichten met glas-in-lood, daarboven gekoppelde segmentbogen. Het fries rond en boven de bogen is gecementeerd. De houten gootlijst kraagt symmetrisch uit, boven de balkondeuren het meest; behalve geprofileerde gootklossen bevinden zich daar ook schoren. Centraal in het dakschild een dakkapel onder lessenaarsdak, aan de zijden bekleed met leien in Maasdekking. Houten luchtboogjes vormen een visuele verbinding met de schoren van de gootlijst. De beide delen van het pand worden visueel van elkaar en van de belendende panden gescheiden door lange verticale sleuven in het metselwerk, ondersteund door hardstenen kraagstenen.

Het rechter gedeelte van de gevel heeft een breed raam in het souterrain onder een stalen latei. Dit raam zwenkt door de schuingeplaatste zijramen naar binnen en is als zodanig het negatief van de erker daarboven, die zich uitstrekt over twee etages. Deze houten erker met schuine zijden heeft driedelige bovenlichten die zijn voorzien van glas-in-lood. Naast de bovenlichten van de tweede etage bevinden zich roostertjes met hardstenen dorpel en latei. De erker wordt beëindigd als loggia met smeedijzeren hekwerk met ranke uitzwenkende hoekstaven, die als lianen de ijzeren trekstang boven de korfboogvormige loggia grijpen. Aan weerskanten van de loggia forse hardstenen sluitstenen. Naast de loggia is er een smal gedeelte van een dakschild met van twee rijen rode muldenpannen, dat dit geveldeel bekroont.

Waardering

Het pand is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de schaalvergroting door woningbouw binnen het bestaande stedelijk weefsel en is van belang voor de typologische ontwikkeling van de atelierwoning. Het gebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl als een belangwekkende regionale variant op de Art Nouveau en de plaats in het oeuvre van de architect Van der Valk, die het bouwde voor eigen bewoning. Tevens is het belangrijk vanwege het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek en de samenhang tussen in- en exterieur. Het object heeft ensemblewaarde wegens de gaafheid van het exterieur in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Het is gaaf bewaard gebleven en als architectenwoonhuis zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument